

Bókammæli.

Árbók Føroya Búnaðarfelags 1935.

**Ein bók, ið hvør, sum setur
haka í jørð, má eiga!**

Á triðja sinni hevur Føroya Búnaðarfelag sent út eina árbók og tað tykist næstan at vera ein regul, at tær fyrri hvørt ár vera betur og betur. Henda síðsta árbókin er í 14 deildum ella greinum.

1. deildin er lóg felagsins, 2. limalisti, 3. skipan felagsins (tær ymsu nevndirnar), 4. starv felagsins (peningur, ið felagið hevur at sita fyrri).

Ög so koma greinirnar:

J. Huusgaard skriar um kálk — ein stutt og greið grein um okkara kálkfátæku føroysku jørð, og hvussu neyðturvuligt tað er fyrri allan vøkstur, at henni verður tilflutt meira kálk. Grein hans endar við hesum orðum, sum vit loyva okkum at taka upp aftur: »Yvirhøvur kann sigast um kálk, at tað hevur ein avgjordan týðning fyrri plantuvøktur, ikki einans sum beinleiðis toðevni, men eisini sum eitt jarðarbotandi evni, ið soleiðis kemur groðini óbeinvegis til nyttu og harnest teimum djórum, ið groðina skulu njóta, og fyrri tað triðja jarðbrúkinum í síni heilde.

H. J. Jacobsens grein um eplasløuna mátti næstan verið hin mætasta í bókini. Hon sigur frá hinum stórst vassunum fyrri eplasløuni í Føroyum, og hvussu teim kann komast til lívs, og tað kann ikki sigast annað, enn at maðurin er bersogin og »ikki leggur fingrarnar ímillum«. Í greinini letur hann prenta upp uppskot til eina skipan fyrri eplasløu, sum Føroya Búnaðarfelag hevur gjørt. Ein skipan, sum, um hon kemur í lag, óivað verður holl bæði keypara og seljara. Hann sigur, at hann heldur tað vera galið, um lögtingið fæst til at steigja fyrri innflytan ella á ein ella annan hátt at skerja frian handil við eplum, fyrr enn Føroyingar sjálvir hava børt um hesa vøru. »Heldur skuldi hitt almenna tilstuðla og undirbygt eina friska livandi búnaðarmentan í hesum fólki við at latið okkum fingið búnaðarskúla, og við skipan av ognarviðurskiftunum og skipan av lóggávu, so hægri búnaðarmentan kundi gróð fram og trivist.«

C. J. Bech, djórakleini, hevur eina áhugaverða grein um »leysavatin hjá seyði«; ein óhugnalig sjúka, ið hevur vundið nógv uppá seg í Føroyum.

»Um lánviðurskifti fyrri jarðarbrúkarar í Føroyum« eitur ein grein av landbrúkskonsulentinum M. W. Lützen, um lánviðurskifti fyrri føroyskar jarðarbrúkarar, soleiðis sum tey eru nú, áðrenn jarðareformurin er vorðin lóg.

Páll Patursson skriar um »Brúk av spreingievn«. Hann nevnr fyrst ta tíðina, tá einki annað spreingievn enn krút varð nýtt: Greiðir so frá teim nýggjaru spreingievnunum og hvussu nógv lættforari og í brúki bíligari tey verða heldur enn krútið, ið borast skal fyrri. Sigur so í stuttum — men ógvuliga greitt — frá, hvussu hesi nýggju spreingievnini skulu nýtast, hvat megi tey hava og hvussu tey megu handfarast.

W.-L. hevur í bókini ein stuttan nekrológ yvir Thomas Egholm, bónda í Hvalvík.

»Tíðarskiftið« av H. J. Jacobsen sigur okkum frá tí syndarlígu aroyting, ið kom í innanfyrri landbúnað okkara, tá Føroyingar fingi sær »hjallin á sjónum«. Bóndurnir høvdu yvirhøvur ikki lagt sína jørð soleiðis at teir kundu nýta maskinur í staðin fyrri tað nógva fólk, sum fór av gørdunum á sjógvini at søkja sær vinnu, soleiðis sum jarðeigararnir í grannaløndunum gjørdi, tá teir stóðu yvirfyrri eini líknandi kollvelting. Okkara bóndir stóðu í so gott sum øllum lutum óbúir at taka tað tíðarskiftið, sum kom. Hann heldur, at fyrri at fáa jarðarbrúkið upp aftur til ein toluligan vinnuveg krevjast maskinur og onnur amboð — men tað er langt frá nóg mikið, heldur hann: jarðarbrúkarin má læra at nýta síni amboð á rættan hátt, má læra, at jørðin er »breyð fyrri honum«, við stóðugum arbeiði dag eftir dag, hann má læra at handla, at keypa og selja og at meta pening og penings virði. — Vit kundu havt hug at prenta alla hesa frálíku greinina uppáttur her í blaðnum, men til tess verður hon nokk ov drúgv.

Um »Nýdyrking í Noregi« skriar H. J. Jacobsen eina grein. At hitt almenna skal hava sett so nógv inn uppá at hjálpa tí norska landbrúkinum upp og stuðla tað so væl peningaliga, tað er fyrri okkum Føroyingar aldeilis ófatuligt í samanburði við okkara egnu viðurskifti.

Bókin endar við tveimum smágreinum: »Um at goða høs« og »Beinleiðis studdingur til nýdyrkingar.«

Tann maður, ið fæst við jørð mátti illa kunnað verið hesa bók fyrri uttan, og hon kostar bert 1 kr. (limir Búnaðarfelagsins fáa hana fyrri 85 øyr.) so vit mæla øllum til at keypa hana. Hon er skrivað so, at mangir, ið lesa hana, vilja leingjast eftir tí næstu árbókini.

England vil økja sin her.

**Tvungin verjuskýlda — higartil
hevur verið fríviljligt at fara
í herin.**

»Social-Demokraten« sigur: Ved Fodboldkampen mellem Fulham og Derby County sad fire Tusind Mennesker og lyttede til Højtalerne, der fortalte om den storartede Tilværelse i Hær, Flaade og Luftmarine. Felt-

marskal Lord Milne, tidligere Chef for Verdenskrigens Generalstab, gav i et Interview Udtryk for Nødvendigheden af øget Rekruttering. Han undgik ganske vist at kræve tvungen Værnepligt, men indrømmede dog, at hvis ikke frivillig Rekruttering gav tilstrækkeligt Mandskab, maatte man tage Tilflugt til andre Midler.

Eykatingsetan 1936.

Sleipistöð í Grønlandi.

J. Simonsen

talaði sjálfstýrisvogna. Hann greiddi frá skiparafelagsins stöðu. Tað hevði reist málið, tí tað var so avgjört neyðturvuligt at fáa loyst. Skip sum »Tjaldrið« høvdu kanska ikki farið fyrri einki, um sleipistöð var í Grønlandi. Grønlandsstýrið hevði sýnt malsjónskeið við ikki at taka »Tjaldrið« upp. Talarin helt hetta skip ikki vera, sum Grønlandsstýrið segði, ov tungt fyrri sleipistöðna í Holsteinsborg.

A. Samuelsen

helt, at málið var gamalt. Men nú var tað vorðið so dyrt. Upprunaliga var talan um 80.000 kr. Verkfrøðingurin, ið hevði verið har uppi, var komin til eina kostnaðarættan yvir 300.000 kr. Hetta var ikki lætt at lyfta.

J. P. Davidsen (javn.):

Tá ið sakin er komin inn á ting, er tað tí, at sum víður-skiftini nú eru, er stórir fari fyrri mannalív og miss av skipum, ið kundu bjargast, um vit høvdu eina sleipistöð har uppi. Tað er ræðuligt at hugsa sær, at skip ikki kunnu undirsøkjast og enn minni fáa eina stórra uppábot. At her má gerast nakað, er hvørjum manni eyðsæð. Men tey projektini, ið frammi liggja, eru so ógvuliga dyr — og hvør veit sær útveg fyrri at fáa henda nógva pening? Tað mátti kunna gjørast nakað væl fyrri eina hampuliga peningasummu. Tað eru menn, sum meina, at spurningurin loysist við einari turrdokk. Hetta mátti tingið fáa undirsøkt eisini. Í Grønlandi fløir og fjarar so ógvuliga nógv, at ein turrdokk skuldi kunna latið seg gjørt, skulu vit fáa eina beding eftir tí stóra og dyra projektinum, kann eg ikki hugsa mær, at tað kann gerast, uttan so er, at staturin tekur undir, grønlandsstýrið er sterkt interesserað í eini tilikari beding fyrri síni egnu skip. Í so fall er tað rimiligt, at staturin og grønlandsstýrið gera hesa beding. Vit kunna so nýta hana ímóti betaling. Heldur lögtingið seg kunna, so kanska tað betalti nakað. Men sum sagt, vilja statur og grønlandsstýrið ikki bera hin stóra kostnaðin, má tingið taka sær um reiggj, tí sum tað hevur verið, kann tað í framtíðini ikki verða.

Radiopeiling.

A. Samuelsen

greiddi frá málinum. Tað var skiparafelagið, ið sókti um at fáa útvarpa radiopeiling frá landi, so skipini kundu taka radiopeiling eftir tí.

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor:
THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling:
TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3.

Hovedkontoret i Thorshavn tillige aabent 6—7 for Ind- og Udbetalinger.

Dygtig Navigator

som kan skaffe noget betydelig Capital til midlertidig Laan imod god Sikkerhed, kan vente godt Motorskib at føre til Sydlandet. — Interesserede bedes hurtigst indsende skriftlig Ansøgning med Opgivelse om Capitalstørrelse under Billet nrk. »77 Leihavers« til »Føroya Social-Demokrat«.

KVELKAFOS

BLANDAÐUR KUNSTGJØDNINGUR

fult anerkendur av forseggjastationum
og stórri og smærri landbrúkunum,

fæst aftur í ár hjá

N. S. JOHANNESSEN'S Eftf.
i Havn.

Bilegg tíðliga við TROND HANSEN

Hitlers

„fríðarboðskapur“ til heiminn verður „eks-korderaður“ av sáplagný frá hansara túsundtals heri, ið hann letur marsjera inn í hitt „neutrala“ landið millum Fraklands og Týsklands.

Tá ið Hitler hevur nakað stórt í kvittanini, letur hann við salut, dundur og reyp kasta út um land og ríkið og alla verðina, at hann í Krollloperini vil fram-bera sín boðskap eins og hin stóri messias og frelsari fyrri verðina.

Nú um dagirnar boðaði hesin nazistauna avgudur frá einum av sínum stóru boðskapum. Öll verðin darraði í spenningi, tí tað hevur leingi ligið í luftini, at hin stóri harri hevði nakað í kvittanini.

Boðskapur Hitlers var ein toruslættur móti bolsivikunum, ein stórreypan av, hvat ið nazisman var fyrri verðina. Hon

skuldi beinleiðis haft frá verðina fyrri einum kommunistiskum undirgangi. Hann bedýraði sín fríðarhuga, men samstundis sum hann logaði fyrri verðini, hevjaði hann stríðsnevan á loftið og boðaði frá, at meðan hann talaði hesi fríðarorð, marsjeraðu stórir bólfar av tí týska herinum inn í tað »neutrala« landið, ið er ímillum Fraklands og Týsklands. Frakland og verðin ógvaðist yvir hesi boð. Ein herur inn í neytrala »zone« ímóti Locarnu-sáttmálanum hildu franskir menn sum beinleiðis krígs-erklering.

Öll verðin spyr tí:

Verður krígseldur og undirgonga fyrri Europa?

H. J. Poulsen (javn.)

helt, at hetta mál sum alt, ið viðvíkti sjóvinnuni, var av stórum týðningi fyrri sjómannin og fiskivinnuna. Tað ráddi um til eina og hvørja tíð at vita, hvar ið ein var staddur. Til tess skuldi radioútsendingin hjálpa. Men tessverri høvdu ikki öll skip radio — og tey, ið ikki høvdu tað, kundu ikki nýta radiopeiling.

Radioútsending í Grønlandi.

Simonsen (sjálvt.)

viðmælti, at fiskimenn á komandi sumri komu at fáa tíðindi uppi í Grønlandi frá Føroyum.

P. Nielsen (samb.)

Tök undir við málinum, talaði um okkara telefonsendara, sum hann helt kundi styrkjast so mikið, at hann kundi senda